

Grote verschillen Kringloopwijzer

De Kringloopwijzer meet alle facetten van voer tot bodem.

Illustratie: Project Kringloopwijzer

De Kringloopwijzer is ook in waterrijke gebieden een waardevol instrument om te sturen op het totaalmanagement. Die conclusie trekt Barend Meerkerk van PPP Agro-Advies uit de resultaten van honderd ingevulde Kringloopwijzers in West- en Zuid-Nederland.

De resultaten zijn over 2012 berekend. Op grasland variëren de opbrengsten van 7.390 kilo droge stof per hectare tot 14.142 (zie grafiek 1). Het gemiddelde ligt daarmee op 11.038 kilo droge stof. Dat is lager dan de 11.865 die de Koeien&Kansen-bedrijven gemiddeld haalden vorig jaar. 'Op

zich valt dat verschil nog mee', meent Meerkerk. 'Maar het gaat om de enorme verschillen tussen de bedrijven.'

Volgens de adviseur zijn de resultaten sterk gerelateerd aan eigen management-keuzes van de veehouder. 'Als de cijfers uit het kringloopwijzermodel rollen, herken ik de bedrijven er ook goed in. Soms is er bijvoorbeeld langer gewacht met maaien bij de eerste snede, waarbij stevige hergroei is opgetreden richting de tweede snede. Of veehouders springen veel nonchalant om met de laatste grassnede in de herfst. Dat vind je terug in de cijfers.'

Meerkerk wijst verder op voorbeelden als de gemiddelde toestand van de ontwatering van de percelen, het tijdig mestuitrijden, een goede pH van de percelen, het in- en uitschaarbeleid bij weidegang en zorgvuldigheid bij het voeren van de koeien. 'Wie de resultaten helemaal afpelt, moet concluderen dat het vooral aan de melkvee-houder zijn inzet en kwaliteit ligt, hoe goed de resultaten uitkomen. Dat noem ik een stimulerend systeem.'

De resultaten laten ook zien dat 14.000 tot 15.000 kilo droge stof van een hectare grasland geen gemeengoed is. 'Dat hoor je sommige mensen wel eens zeggen, maar dan moet je elke dag wel meer dan 70 kilo droge stof grasgroei realiseren. Dat presteer je niet zomaar even overal en de hele zomer door.'

MAÏSOPBRENGSTEN

Het resultaat van de honderd bedrijven inzake maïsteelt laat een nog grotere

spreiding zien (grafiek 2). De drogestofopbrengsten variëren van 6.969 kilo tot 18.345 kilo. Gemiddeld is dat 14.399 kilo, waarmee het verschil met het gemiddelde van de Koeien&Kansen-bedrijven maar liefst 3.946 kilo bedraagt. 'Er is door menig boer de laatste jaren maïs geteeld op percelen waar dat eigenlijk niet paste. De Kringloopwijzer geeft inzicht dat dit vaak niet uit kan. Vooral in West-Nederland zie je nu dat mensen stoppen met maïstelen op plaatsen waar het eigenlijk niet gaat, de hoogste opbrengsten zagen we vooral op goede zandgrond in Zuid-Nederland', stelt Meerkerk.

PPP Agro-Advies zette ook de resultaten in fosfaat- en stikstofbenutting in de bodem en bij het vee uit in een puntenwolk (zie grafiek 2 tot en met 6). De honderd westelijke melkveehouders scoren bij het vee een gemiddelde van 24,2 procent benutting qua stikstof. De fosfaatbenutting is 30,9. De K&K-bedrijven scoren een respectievelijke benutting van 26 procent en 33,8 procent.

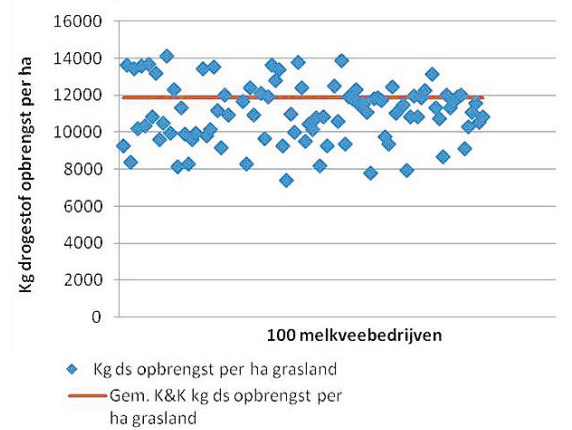
Dat zowel de benutting van stikstof en fosfaat bij de veestapel als vanuit de bodem uit de Kringloopwijzer rolt, noemt Meerkerk de kracht van het instrument. 'Met de Bex kijk je alleen naar de voerkant. Dat komt inderdaad in waterrijke gebieden minder goed uit. Bij de Kringloopwijzer speelt dat niet meer.'

GOED TE VERGELIJKEN

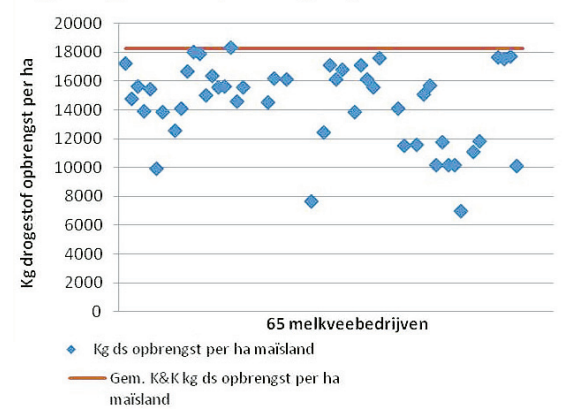
Daarbij zijn de resultaten van de honderd bedrijven goed met elkaar te vergelijken, meent de adviseur. 'Veel bedrijven zijn of kunnen elkaars burens zijn. Verschuilen achter andere grondsoort of weersinvloeden heeft dus geen zin.'

Uit de resultaten blijkt verder dat grotere of kleinere bedrijven niet beter of minder scoren. Intensieve bedrijven komen wel wat beter uit. 'Zij hebben gemiddeld duidelijk een betere bodembenutting. Hoe intensiever, hoe blijer met elke pluk gras. Zo werkt dat gewoon', aldus Meerkerk.

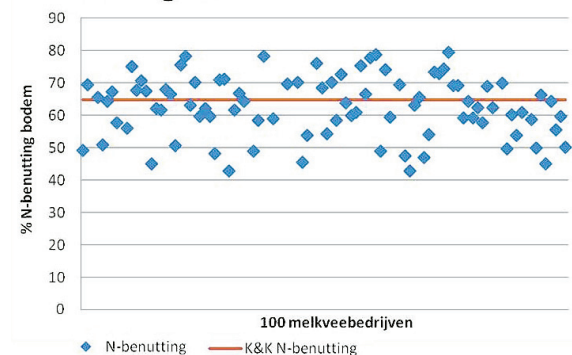
Kg drogestof opbrengst per ha grasland

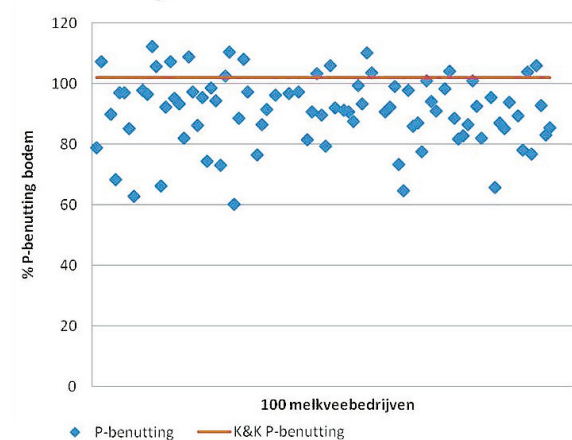
Kg drogestof opbrengst per ha Maïsland

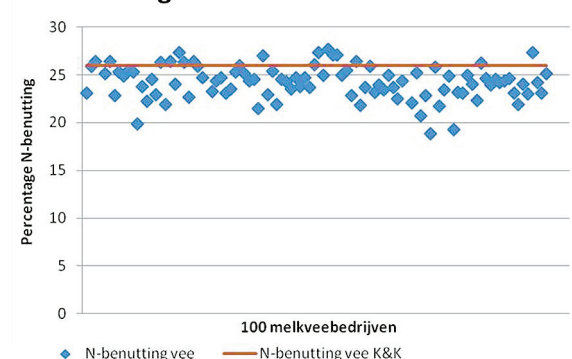
N-Benutting bodem

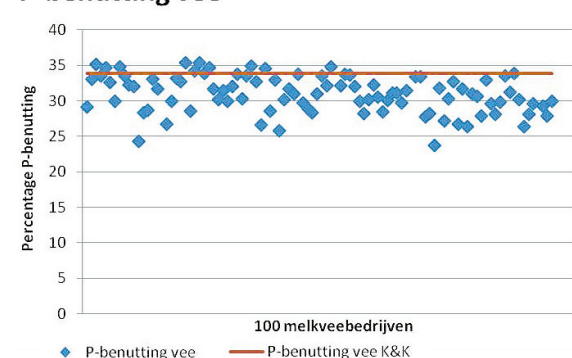
P-benutting bodem

N-benutting vee

P-benutting vee

Barend Meerkerk

Foto en grafieken: PPP Agro-Advies

SJOERD HOFSTEE